

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTAMANA SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALÈX. CERBAN, G. MEITANI
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Comitetul de direcțiune al Dreptului dorind a comemora printr'un număr festiv și un banchet jubileul de 50 ani dela apariția acestei reviste, a fixat ziua de 29 Decembre pentru această aniversare care va fi și o amintire pioasă a primilor fondatori ai Dreptului dela 1871.

În acest scop rugăm pe toți colaboratorii vechi și noui cari au contribuit cu lucrările lor la succesul acestei reviste, cum și pe d-nii magistrați și avocați cari doresc a lua parte la jubileul nostru juridic, să ne comunice adesiunile d-lor.

Trimiterea manuscriselor pentru numărul jubilar, cum și înscirerea la banchet se va face la d-l V. Athanasovici, avocat Str. Batiște, 39 până în ziua de 20 Decembre cel mai târziu.

VESPASIAN V. PELLA. *Vagabondajul și Cerșetoria* (continuare) JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.—*Inalta Curte de Casație și Justiție, Secția II.*—Sedinte publice.—Disciplina audiențelor.—Cuvinte necuvincioase.—Judecătorii de ocol. (Ministerul Public cu Toma Georgescu).

Tribunalul Ilfov, Secția II com.—Cambie.—Plată.—Monedă străină.—Teoria impreviziei. (Golmuntz Frères din Anvers cu Frații Roller).

Tribunalul Iași, Secția I.—Legea Vămilor.—Taxe de import.—Deciziile Minist. de Finanțe.—Apel la Tribunal. (Carol Lehrer cu Minist. de Finanțe).

VAGABONDAJUL ȘI CERȘETORIA

(Observațiuni asupra legii din 4 Iulie 1921)

—
Urmare¹⁾

Legea actuală denaturează cu desăvârșire înțelesul textului Legii franceze dela 1885, care este privitor numai la o categorie de indivizi, care se referă numai la acei "soulenteurs" cari trăesc din prostituțiunea unei alte persoane, dar nu și la acele persoane cari trăesc în urma prostituțiunii lor personale, pe care ar exercita-o chiar pe căile publice și a căror represiune a fost înlăturată atât de legiuitorul francez cât și de comisiunea română care elaborează anteproectul de cod penal. În privința prostituțiunii se impun de sigur luarea unor anumite măsuri. Ținând seamă însă de concepțiunile dominante cari sunt la baza legiuirilor penale latine, aceste măsuri sunt mai mult de ordin sanitar, sau au în vedere, în cazuri excepționale, moralitatea străzilor—dar nici decum nu pot lovi prostituțiunea în sine, care după

majoritatea autorilor, nu poate și nu trebuie să fie considerată ca un delict.

Chiar în Norvegia, unde legea din 6 Iunie 1873 pedepsește și pe femeia care se dedă prostituțiunii profesionale, se întrebuițează termeni preciși iar nici decum expresiuni generale cum se face la noi, expresiuni cari pot da loc arbitrarului și de ezri trebuie să ne ferim atunci când redactăm proiecte de legi cu caracter represiv.

În art. 3 se încearcă a se da o definițiune juridică delictului de cerșetorie.

Întrebuițându-se în acest articol termenul "beneficii personale" se lasă însă o mare poartă de scăpare unei anumite categorii de indivizi, cari cerșesc invocând mizeria, boala, ori alte necesități a unor terțe persoane, sau cari merg cu liste de subscripțiuni. Acești indivizi dacă vor fi duși în fața justiției, vor putea foarte ușor scăpa, invocând faptul că nu au cerșit pentru ei, că n'au urmărit realizarea unor beneficii personale.

În art. 4 se spune că nimeni nu poate fi declarat vagabond sau cerșetor dacă nu are vârsta de cel puțin 10 ani.

În codul penal actual (art. 218 al. 2) se fixează etatea de 16 ani sub care nimeni nu poate fi declarat vagabond.

Se vedem dacă aceste fixări de vârstă au vre-o rațiune juridică, sau dacă cel puțin legiuitorul de ieri cât și cel de astăzi, au avut în vedere și alte dispozițiuni ale codului penal.

După cum vom arăta, atât fixările de vârstă din proiectul actual, cât și acele din codul penal, se bazează pe două erori cari, dacă mai puteau fi iertate legiuitorului dela 1864 care în graba sa de a da principatelor-unite o legislațiune comună, a tradus fără prea mult discernământ legile franceze modificând pe alocuri unele dispozițiuni dar neținând seamă în dispozițiunile următoare de modificările anterioare, — nu pot fi îngăduite legiuitorului de astăzi, care a avut

1) V. Dreptul No. 33, 35 și 36 a. e.

tot timpul să studieze problema și să cunoască principiile generale ale responsabilității penale.

Astfel, în vechiul articol 66 al codului penal francez, se fixa majoratul penal la 16 ani. Legiuitorul dela 1864 a fixat însă în articolul 65 majoratul penal la vârsta de 20 ani. Când a ajuns la articolul 218, legiuitorul român a reprodus în parte dispozițiunile art. 271 al codului penal francez, care de asemenea în urma legii din 28 Aprilie 1832 prevede că până la 16 ani nu se pot aplica sancțiuni privative de libertate în materie de vagabondaj, dar uitând însă că în art. 63 se depărtase de textul francez și fixase majoratul penal la 20 de ani.

Or, dacă în codul penal francez, în dispozițiunile referitoare la vagabondaj, această fixare a vârstei de 16 ani era întemeiată fiind în concordanță cu regulile generale cari fixează majoratul penal la aceeași vârstă, în codul penal român, această vârstă de 16 ani nu are nici-un rost, deoarece majoratul penal precum se știe este la 20 de ani.

Aceiaș eroare o face și d-l ministru al ocrotirilor sociale. D-sa declară în expunerea de motive: «că a limitat minoritatea la 10 ani ca analogie a dispozițiilor codului penal asupra responsabilității».

Această afirmațiune, după cum vom dovedi, este cu totul neîntemeiată. Când D sa spune că a limitat minoritatea la 10 ani ca analogie a dispozițiilor codului penal asupra responsabilității, înseamnă că și codul penal român fixează de asemenea vârsta de 10 ani, sub această vârstă nemaexistând responsabilitate penală.

Or în nici o dispozițiune a codului penal nu găsim vârsta de 10 ani. Dacă acel cari-au redactat legea actuală, ar fi deschis codul penal și ar fi citit art. 61, ar fi văzut desigur că acest articol spune că „infracțiunea comisă de un copil mai mic de 8 ani deplin nu se pedepsește”.

După credința noastră, nu există nici o concordanță între regulile generale ale responsabilității penale cari fixează o anumită vârstă și regulile speciale ale responsabilității penale pentru vagabondaj cari fixează cu totul altă vârstă,

Autorii legii de astăzi și-au dat însă seama de necesitatea unei asemenea concordanțe, și de aceea au declarat în expunerea lor de motive, că au fixat vârsta de 10 ani ca analogie a dispozițiilor codului penal asupra responsabilității. În grabă de a îmbogăți colecțiunea oficială a legilor cu o nouă lege n'au mai avut însă timpul să răsfocască codul penal spre a găsi dispozițiunile acestui cod în ceea ce privește responsabilitatea minorilor.

Aceiași eroare și neconcordanță cu regulile generale ale responsabilității penale o observăm și în art. 21 unde se spune: „*minorii mai mici de 18 ani*”.

Or, în Franța această vârstă are rost, deoarece

prin legea din 1907 făcută în urma propunerii Voisin, majoratul penal a fost fixat la 18 ani.

La noi însă majoratul a rămas tot la 20 ani și această vârstă pare a fi fost menținută până acum și în anteproiectul de revizuire al codului penal român.

Articolul 217 al. 5 al acestui anteproiect stabilește vârsta de 20 ani cu toate că proiectul francez pe care comisiunea l'a avut în vedere, prevedea etatea de 18 ani.

Autorii legii actuale puteau însă să înlăture această greșeală de, oarece D-l Alexandresco le-a pus la dispoziție, inserând în raportul său, proiectul comisiunii legislative, care prevede vârsta de 20 ani în materie de vagabondaj.

Legiuitorul de astăzi n'a vrut însă să țină seamă de acest proiect, și urmând legea progresului, de unde legiuitorul dela 1864 făcuse o *singură eroare*, fixând vârsta de 16 ani în materie de vagabondaj când în cod majoratul penal era la 20 ani, acest legiuitor de astăzi face *două erori*, stabilind minoritatea în materie de vagabondaj la 10 ani, când în cod este la 8 ani, și fixând majoratul la 18 ani când în cod este la 20 de ani.

Regulele responsabilității penale au un caracter de generalitate. Toate dispozițiunile cari introduc sancțiuni represive trebuie să țină seama de aceste reguli și aceasta spre a da, precum am mai spus, întregii legiuiri penale un caracter concordant și unitar.

S'ar fi impus deci, ca această vârstă să fi fost schimbată, ținându-se seama în această privință de dispozițiunile codului penal, dispozițiuni cari sunt menținute și în anteproiectul comisiunii legislative.

În expunerea de motive se mai afirmă un fapt care nu este conform cu realitatea, și anume «că în ceea ce privește pe minori, s'a prevăzut ca în sistemul legiuirii franceze că ei nu se vor condamna până la 18 ani.»

Chiar dacă expunerea de motive a fost redactată înainte de 24 Martie 1921, nu putea totuși susține aceasta, deoarece în Franța minorii între 16 și 18 ani pot fi condamnați. Legea franceză din 28 Aprilie 1832 a adăugat la art. 271 o nouă dispozițiune care prevede că minorii sub 16 ani nu vor putea fi condamnați la închisoare pentru vagabondaj. Dacă se va dovedi în ceea ce privește, lipsa discernământului, ei vor fi achitați, redați părinților sau trimiși într-o casă de corecțiune. Dacă însă se va dovedi existența discernământului, ei vor fi puși sub supravegherea poliției până la 21 ani, supraveghere înlocuită mai târziu prin acel „interdicțiun de séjour”.

Acesta era starea legislației franceze până la 24 Martie 1921, minorii între 16 și 18 ani putând fi condamnați la închisoarea pentru vagabondaj.

La 24 Martie 1921 a intrat în vigoare o nouă lege referitoare la vagabondajul minorilor.

Autorii legii noastre, desigur că n'au cunoscut și nu cunosc legea franceză din anul acesta. Totuși această lege care completează art. 270 din codul penal francez nu prevede nepedepsirea minorilor sub 18 ani. Art. 2 al legii din 24 Martie 1921 spune precis că: „Vagabonzi mai mari de 13 ani și mai mici de 16 ani nu pot să fie condamnați la închisoare”, ceea ce înseamnă că între 16 și 18 ani ei vor putea fi loviți cu o asemenea pedeapsă.

S'ar putea însă spune că acei cari au redactat expunerea de motive, în momentul când au susținut că legiuirea franceză nu condamnă pe minori până la 18 ani,—n'au avut în vedere textele speciale privitoare la vagabondaj, ci s'au referit la dispozițiunile generale ale codului penal francez privitoare la responsabilitatea penală a minorilor.

În această privință, dacă este adevărat că în 1907, în urma propunerii Voisin, s'a schimbat majoratul penal dela 16 la 18 ani, nu înseamnă însă, precum susține D-I ministru al ocrotirilor sociale, că în legiuirea franceză minorii până la 18 ani nu pot fi condamnați.

Legea franceză din 22 Iulie 1912 împarte minoritatea penală în trei perioade. *Până la 13 ani* copilul nu poate fi sub nici un cuvânt supus rigorilor legilor penale (art. 1 și 6). *Dela 13 la 16 ani* este prezumția lipsei de discernământ. În acest caz el poate fi redat familiei, trimis într'o colonie penitenciară, încredințat unei persoane caritabile sau unei societăți de patronaj. În nici un caz el nu poate fi încredințat asistenței publice (art. 15—21). Dacă se va dovedi însă existența discernământului, copilul va fi pedepsit mai ușor, beneficiind de scuza legală atenuantă a minorității (art. 26).

Dela 16 la 18 ani, copilul este considerat ca răspunzător din punct de vedere penal. I se aplică pentru toate infracțiunile aceleași pedepse cari se dau și majorilor, deci o responsabilitate penală completă. Dacă se va dovedi însă lipsa de discernământ, se vor putea lua împotriva minorilor dela 16 la 18 ani, măsuri cu caracter de protecțiune și corecțiune. Iată deci că autorii legii de astăzi fac o mare eroare în momentul când declară că în Franța minorii sub 18 ani nu pot fi condamnați.

Să vedem însă, dacă cu toate aceste erori, fixările de vârstă din legea actuală pot duce la rezultate satisfăcătoare.

După cum se știe, minorul sub 10 ani nu poate fi declarat vagabond. Această dispozițiune, după credința noastră, va da loc la multiple dificultăți punând societatea în neputință de a lua vre-o măsură împotriva micilor cerșetori cari mișună în orașele mari și cari fiind supuși de către părinții lor la

această meserie umilitoare, se obișnuiesc cu o viață parazitara, devenind mai târziu vagabonzi sau cerșetori din obicei.

Ce se va face deci cu un minor sub 10 ani care va fi prins vagabondând sau cerșind?

Art. 4 hotărând că nimeni nu poate fi declarat vagabond sau cerșetor dacă nu are cel puțin 10 ani impliniți, înseamnă în mod implicit că societatea nu va putea lua nici o măsură de internare într'o colonie sau într'o școală de îndreptare împotriva acestor copii, cari fiind lăsați în voia soartei de către părinții lor, hoinăresc pe străzi, cerșind sau trăind din diferite expediente cari sunt dăunătoare sănătății lor morale.

Deși art. 39 al acestei legi pedepsește cu muncă într'o colonie corecțională dela 6 luni până la 2 ani pe acei cari îndeamnă copiii să cerșească, deci și pe părinții cari trăesc în urma cerșitului copiilor lor, totuși legiuitorul n'a rezolvit decât o parte a problemei, de oarece dacă părintele poate fi închis, nu știm ce se face cu minorul sub 10 ani care trăește într'un mediu prea puțin favorabil dezvoltării sale morale.

Societatea nu va putea lua nici o măsură, de oarece în momentul când legea actuală a stabilit anumite instituțiuni penitenciare nu a avut în vedere decât pe minorii trecuți de 10 ani. Cei ce sunt sub această vârstă, vor fi lăsați în voia soartei. Nici o măsură de protecțiune sau de corecțiune nu se poate lua în ceea ce privește.

Considerându-se însă vagabondajul și cerșetoria ca stări anormale și periculoase pentru societate, mai în toate legile și ante-proiectele moderne, s'au stabilit spre deosebire de legea noastră, măsuri de protecțiune pentru minorii vagabonzi și cerșetori, ori cât de mică ar fi vârsta lor.

Astfel în anteproiectul codului penal român, deși se spune că minorii vagabonzi până la 20 ani nu vor putea fi condamnați la închisoare, nu se fixează însă acea vârstă de 10 ani, de oarece minorii sub această vârstă, au dreptul său fie apărați de societate, care are datoria de a se îngriji de starea lor morală și de educația lor, atunci când părinții s'au dovedit a nu fi la înălțimea misiunii ce le-o încredințaseră legile civile.

În sfârșit, de oarece această lege, după titulatura sa, urmărește și protecțiunea copiilor, ne pare cu totul curios că legiuitorul n'a avut în vedere și chestiunea decăderii puterii părintești.

În toate țările din apus, când s'a căutat a se găsi mijloacele de apărare a copiilor, s'au luat anumite măsuri în ceea ce privește puterea părintească. Astfel legiuitorul francez a încercat să înlăture vagabondajul și cerșetoria minorilor, autorizând delegarea puterii

părintești unor anumite instituțiuni în cazul când părinții, datorit mizeriei sau din alte cauze, nu pot să-și îngrijească copiii. Această delegare consensuală, care se face cu omologarea tribunalului, poate fi și judiciară, fiind hotărâtă în anumite împrejurări de justiție fără a mai fi nevoie de intervențiunea părților. În afară însă de delegarea puterii părintești, în cazuri mai grave, legea franceză din 24 Iulie 1889 stabilește și decăderea acestei puteri, cum ar fi în cazul condamnărilor grave împotriva părinților sau la întâmplare de beție repetată, inconduită scandaloasă, rele tratamente, ațâțare la desfrâu a copiilor, etc.....

Ori, la noi, cu toate că încercăm să apărăm copiii, nu luăm nici o măsură de acest fel care ar putea să-i scoată din mediul casei părintești, mediu care în loc de a fi un sanctuar unde copilul să se înalțe sufletește și să propășească din toate punctele de vedere, devine un focar de vicii și de desfrâu care îl pervertește, contribuind la decăderea sa morală.

În legătură cu minorii vagabonzi, legea actuală poate fi criticată și din alt punct de vedere.

Astfel art. 23 spune că minorii, „mai mici de 18 ani, cari se vor găsi *vagabondând*, etc.... pot fi ridicăți de către organele imputernicite de asistență, etc...”. Acest articol nu dă însă nici o lămurire în ceea ce privește cuvântul „*vagabondând*”, așa încât trebuie să căutăm înțelesul juridic al acestui cuvânt în art. 2. Or, acest articol prin cuvântul „*vagabondaj*”, înțelege: lipsa domiciliului, a mijloacelor de hrană și a profesiunii sau meseriei.

Ce se întâmplă însă cu minorii vagabonzi între 10 și 18 ani?

Un minor între aceste două vârste, adus în fața justiției, nu va putea fi niciodată declarat vagabond spre a fi dus în școli de îndreptare și de ocrotire, de oarece, în ori și ce situațiune s'ar găsi, nu se poate reuni în ceea ce-l privește elementele generale ale vagabondajului stabilite în art. 2, cari domină întreaga lege și în art. 23, atât timp cât acest din urmă articol nu dă o definițiune specială vagabondajului.

Din punct de vedere juridic, minorul între 10 și 18 ani are întotdeauna domiciliu, care este acel al părinților săi.

Unui asemenea minor nu i se poate cere să facă dovadă că are mijloace de hrană, de oarece legile civile obligă pe părinți să-i procure atari mijloace, însăfârșit nu i se poate cere în majoritatea cazurilor să aibă o meserie, de oarece el este considerat de cele mai dese ori că urmează la școală sau că se prepară pentru dobândirea unei profesiuni sau meserii.

Pentru minorii vagabonzi, ar fi trebuit deci să se stabilească condițiuni speciale. Ca și legiuitorul fran-

cez delat 1810, legiuitorul de astăzi pare a fi confundat minorii și majorii vagabonzi.

Spre a se înlătura o asemenea confuziune, în anteproiectul codului penal român (art. 217 al. 1) se stabilesc elementele vagabondajului numai pentru majorii cari sunt: lipsa mijloacelor de hrană, a domiciliului și a profesiunii, — iar în al. 5 se stabilesc cu totul alte elemente pentru vagabondajul minorilor.

Minorul fiind întotdeauna presupus din punct de vedere juridic, că are domiciliu și mijloace de hrană și deci că nu poate intra în cadrul definițiunei generale a vagabondajului, al. 5 al art. 217 spune în mod precis că vor fi condamnați ca vagabonzi și minorii până la 20 ani, cari fără cauză legitimă, părăsind domiciliul părinților lor sau al tutorilor, au fost găsiți fie rătăcind, fie neexercitând vre-o profesiune regulată, fie trăind din desfrâu, etc.

Deosebirea între textul legii actuale și textul anteproiectului—este evidentă. În legea actuală se spune: „*copiii cari vor fi găsiți vagabondând*”, fără a se da o definițiune specială vagabondajului minorilor—și deci trebuie să ne referim la definițiunea generală din art. 2 care exclude ori și ce idee de vagabondaj în ceea ce privește minorii—pe când în textul anteproiectului nu se spune «*că minorii vagabondează, ci se consideră ca*» anumiți minori cari se vor face vinovați de un vagabondaj special care este cu totul deosebit de acel al majorilor — și a cărui elemente stabilite în mod precis de al. 5 art. 217—sunt următoarele: 1) părăsirea domiciliului părinților sau al tutorilor.; 2) această părăsire să nu aibă nici o cauză legitimă; 3) faptul de a nu exercita nici o profesiune regulată sau de a trăi din desfrâu ori alte ocupațiuni imorale; 4) agentul să aibă cel mult 20 ani.

Iată deci că cu totul alta este definițiunea vagabondajului când este vorba de minori, și nu se poate da o definițiune comună minorilor și majorilor vagabonzi precum o face legiuitorul de astăzi.

Asupra acestei chestiuni s'a pronunțat și congresul de patronaj dela Toulouse în 1907, care constatând defectuositatea legii franceze din acel timp, a hotărât că vagabondajul minorilor poate fi dovedit și prin lipsa de asiduitate școlară. În ceea ce privește domiciliul, nu lipsa lui, ci *părăsirea domiciliului părintesc* trebuie să fie unul din elementele vagabondajului

VESPASIAN V. PELLA

Profesor agregat de drept penal la
Universitatea din Iași

(Va urma)

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA II

Audiența de la 17 Iulie 1921

Președenția d-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

Ministerul Public cu Toma Georgescu

ȘEDINȚE PUBLICE.—POLIȚIA ȘI DISCIPLINA AUDIENȚELOR.—SGOMOT ȘI
CUVINTE NECUVINCIOASE.—JUDECĂTOR DE OCOL.—AMENDAREA PĂRȚII
NECUVINCIOASE.—PRONUNȚAREA PEDEPSEI FĂRĂ DREPT DE APEL.—
ART. 80 LEGEA JUDECĂTORIILOR DE OCOL.—ART. 169 ȘI 516 C. PENAL

Penalitatea prevăzută de art. 80 din legea judecătorilor de ocoale, pe care judecătorul are dreptul să o aplice în caz când părțile nu vor vorbi cu respect și cuviință, având un caracter disciplinar pentru că se raportează la disciplina ședințelor publice a căror poliție o are judecătorul, se pronunță fără drept de apel, deoarece art. 516 proc. penală prescrie, că dacă în sala ședințelor tribunalului sgomotul va fi însoțit de injurii sau porniri de fapt de natură a da naștere la pedepse polițienești, judecătorul pronunță pedeapsa polițienească fără drept de apel, derogând astfel de la principiul general înscris în art. 169 pr. penală.

No. 1047.—Casată în urma recursului făcut de d. Prim-Procuror al Trib. Putna, sentința Trib. Putna s. I. No. 225/921, S'a ascultat d-l Proeuror Al. Dem. Opreșcu în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare:

„Tribunalul, prin vădit exces de putere și cu violarea legii, a putut admite apelul inculpatului în contra unui proces-verbal care, prevăzând o pedeapsă disciplinară, prin natura lui este definitiv și nesupus controlului unei instanțe superioare, întrucât este vorba de constatarea unei abateri la lipsa de bună cuviință și respect către autoritatea judecătorului ce prezidează o ședință, pe care el singur este în măsură s'o aplicieze și nu acei ce nu au luat parte la judecarea procesului în care s'a comis necuviința și cari nu au căderea și nici putința să controleze dacă cuvintele și mai ales tonul cu care o parte s'a adresat judecătorului sunt sau nu pronunțate cu respectul cerut de art. 80 din legea judecătorilor de ocoale.”

Având în vedere că din actele și lucrările din dosarul instanței de fond rezultă că prin procesul-verbal din 4 Noembrie 1920, încheiat de judecătorul Ocolului rural Panciu, avocatul Toma Georgescu a fost con-

damnat la 50 lei amendă pentru necuviință în ședință, fapt prevăzut și pedepsit de art. 80 din legea judecătorilor de ocol;

Că, acesta făcând apel, Tribunalul Putna secția I prin sentința No. 225 din 14 Aprilie 1921, a admis apelul, a infirmat procesul-verbal sus menționat și a achitat pe avocatul Toma Georgescu;

Având în vedere că în contra acestei sentințe s'a făcut recurs la această Inaltă Curte de către primul procuror al Tribunalul Putna, pe motivul că apelul făcut de Toma Grigorescu era inadmisibil;

Având în vedere că art. 80 din legea judecătorilor de ocoale dispune că: părțile vor fi ascultate pe rând ele vor vorbi cu cuviință și respect, la caz contrariu, judecătorul le va face observațiuni și neîndreptându-se, le va da afară, sau va pronunța contra lor amenda până la 50 lei, afară de pedeapsa pentru altragi, dacă ar fi cazul;

Considerând că de aici rezultă ce pedeapsa prevăzută de acest text are un caracter disciplinar pentru că se raportează la disciplina ședințelor publice, a căror poliție o are judecătorul;

Considerând că art. 516 cod. pr. penale care face parte din capitolul „despre delicta în contra respectului cuvenit dregătoriilor constituite”, prescrie că dacă în sala ședințelor Tribunalele sgomotul va fi fost însoțit de injurii sau de porniri de fapt care ar fi de natură a da loc la pedepse corecționale sau polițienești, judecata aplicând o pedeapsă polițienească, o pronunță fără drept de apel, derogându-se astfel la principiul general înscris la art. 169 cod. proc. penale;

Considerând că această regulă trebuie aplicată și în cazul art. 80 din legea judecătorilor de ocoale, care prevede o pedeapsă cu caracter numai disciplinar, întrucât acest articol nu cuprinde nici o dispozițiune care să confere dreptul de apel celui pedepsit pentru purtare necuviincioasă în ședință publică;

Considerând că Tribunalul Putna, secția I, prin sentința supusă recursului declarând admisibil apelul îndreptat de avocatul Toma Georgescu și infirmând procesul-verbal din 4 Noembrie 1920 al judecătorului rural Panciu, a comis un exces de putere și a pronunțat o sentință casabilă;

Că, dar, recursul făcut de primul procuror al Tribunalului Putna fiind întemeiat, urmează a se admite și a se casa sus zisa sentință a Tribunalului fără trimitere.

Pentru aceste motive, casează.

TRIBUNALUL ILFOV S. II COMERCIALA

Audiența de la 22 Noiembrie 1921

Președenția D-lui V. Perletzeanu-Buzeu

Goldmuntz Frères din Anvers cu Frații Roller

CAMBIE.— PLATĂ.— MONEDĂ STRĂINĂ.— CURS LEGAL SAU COMERCIAL.— DACĂ DEBITORUL POATE INVOCĂND TEORIA IMPREVIZIUNII SĂ PLĂTEASCĂ ÎN MONEDA ȚĂREI.— ART. 41 ȘI 315 C. COM.— ART. 969, 970, 977, 1082, 1083, 1457 ȘI 1458 C. CIVIL.

CAMBIE.— PLATĂ.— MONEDĂ STRĂINĂ FĂRĂ CURS COMERCIAL.— ZIUA SCADENȚEI.— CÂND TREBUIE SCOTITĂ.— ART. 41 ȘI 315 C. COM.

1) Debitorul unei cambii nu poate invocând echitatea sau teoria impreviziunii bazată pe clauza tacită *rebus sic stantibus* — care de altfel nu poate fi recunoscută de codul nostru civil față de dispozițiunile clare și precise ale art. 969 — să se sustragă de a plăti cambia în moneda străină arătată într'ansa, deoarece potrivit art. 315 și 41 c. com., plata trebuie să se facă în moneda arătată în cambie, când acea monedă are curs legal sau comercial în țară.

2) Prin ziua scadenței arătată în art. 41 c. com., trebuie a se înțelege ziua plății, astfel că debitorul unei cambii, în care se arată ca monedă de plată o monedă ce nu are curs legal, se liberează plătind valoarea în lei din ziua scadenței, numai atunci când această zi este și ziua plății, iar nu și când plătește cambia la o dată posterioară zilei scadenței și când valoarea leilor poate fi inferioară valorii pe care o avea în ziua scadenței.

No. — Admisă acțiunea intentată cu petițiunea înregistrată la No. 1797 | 921 de către firma Goldmuntz Frères din Anvers în contra firmii Frații A. & I. Roller.

S'au ascultat d-nii avocați Mihail Stern pentru firma reclamantă și B. Cernea pentru firma pârâtă.

Tribunalul,

Asupra acțiunii de față, intentată de către firma Goldmuntz Frères din Anvers cu petițiunea înreg. la No. 1797 | 931, modificată și restrânsă prin petițiunea înregistrată la No. 8484 | 921, și prin care cere ca firma Frații A. & I. Roller din București să fie obligată a plăti suma de 18136 franci belgieni pe baza unei trate acceptată, datată Anvers 10 Februarie 1914.

Având în vedere actele din dosar, susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că firma reclamantă, în dovădirea acțiunii sale, prezintă polița acceptată de Frații A. & I. Roller pentru suma de 18163 franci belgieni care face obiectul acestui litigiu.

Având în vedere că firma pârâtă Frații A. & I. Roller, deși recunoaște polița și suma datorită pe baza acelei polițe, ridică totuși obiecțiuni cu privire la modul cum are să se facă plata, susținând că liberațiunea trebuie să se facă după valoarea francului belgian din momentul emisiunii cambiei sau cel mult din momentul scadenței, iar nu după valoarea francului belgian din ziua de azi.

Având în vedere că față, de această obiecțiune ridicată de pârât, tribunalul urmează a examina și soluționa chestiunea privitoare la modul după care urmează a se face plata unei cambii a cărei valoare este arătată într'o monedă străină de-a țării.

Considerând că la această chestiune răspunde în primul rând art. 315 c. com. prin cuvintele: cambia trebuie să fie plătită în moneda arătată într'nsa, cu condițiunile prevăzute la art. 41; iar acest articol spune că atunci când moneda arată într'un contract nu are curs legal sau comercial în țară, plata va putea fi făcută în moneda țării după cursul ce va avea schimbul la vedere în ziua scadenței și la locul plății.

Considerând că din combinația textelor acestor articole rezultă clar că legiuitorul a creat două modalități de plată, după cele două situațiuni în care se află moneda streină arătată în cambie: moneda străină are curs legal sau comercial în țară, plata se va face efectiv în acea monedă; nu are curs legal nici comercial, plata se va face în moneda țării după cursul ce va avea schimbul în ziua scadenței.

Considerând că, în primul rând, urmează deci a se vedea dacă moneda streină arătată în cambie are vre-un curs legal sau comercial.

Discuțiunea doctrinară asupra chestiunii de a se ști când și care monedă are curs legal și când și care monedă are numai un curs comercial neavând nici o importanță în rezolvarea problemei, art. 41 punând ambele situațiuni pe aceeași egalitate din punct de vedere al efectului ce are cu privire la modalitatea plății.

Având în vedere că francul este o monedă care a circulat întotdeauna pe piețele noastre, având un curs de schimb consemnat în listele Bursei, deci un curs comercial în sensul art. 41 c. com., astfel că odată ce într'o cambie plata e prevăzută în franci, ea trebuie făcută potrivit art. 315 c. com. în această monedă.

Considerând însă că dacă s'ar putea susține că francul belgian, care este moneda de plată în procesul de față sau chiar francul francez, nu ar avea curs comercial pe piața noastră și în acest caz plata conform art. 41 c. com. urmează a se face în moneda țării la ziua scadenței, chestiunea care se impune

spre rezolvat în acest caz este: când trebuie socotită ziua scadenței?

Considerând că legiuitorul statuând în art. 41 c. com. că, în caz când moneda străină nu are curs comercial plata se va face după cursul schimbului din ziua scadenței, nu a putut să aibă în vedere de cât cazurile generale, când debitorii buni platnici, se liberează în chiar ziua de scadență arătată în cambie, iar nu și în cazurile când debitorul neachitându-și la termen datoria cambială, creditorul e nevoit să recurgă la chemarea în justiție care, cu toată celeritatea ce o are în materie cambială, interpune un interval de timp între ziua scadenței arătată în cambie și ziua plăței efective, interval care poate aduce cu el o scădere considerabilă a monedei țării față de moneda străină arătată în cambie, și când ar fi nedrept ca scăderea monedei țării să fie suferită de creditor, când culpa nu e decât a debitorului care nu și-a achitat la termen datoria contractată.

Considerând dar că ziua scadenței prevăzută în cambie nu poate fi luată ca măsura valorii cursului de cât atunci când ziua scadenței se confundă cu însăși ziua plăței, iar nu și când plata se face la o zi alta, după ziua scadenței, și când prin ziua scadenței din art. 41 c. com. trebuie să se înțeleagă ziua plăței.

Că, astfel fiind văzută chestiunea, din punctul de vedere al textului art. 315 și 41 c. com., obiecțiunea părâtului ca plata să se facă în lei românești după valoarea pe care a avuți francul la ziua scadenței, este nefundată și urmează a fi respinsă.

Având în vedere că părâta firmă, Frații A. & I. Roller în susținerea tezei că plata nu poate fi făcută după cursul de astăzi al francului, invoacă teoria impreviziunii care în urma războiului caută pe cale de jurisprudență să-și creieze un loc în materia obligațiilor, teorie potrivit căreia, susține firma părâtă, tribunalul trebuie să aibă în vedere situația părților în momentul când au contractat între ele și când nu puteau să prevadă efectele ce vor putea decurge din obligația lor în urma evenimentelor ce au survenit și cari au produs deprecierea leului românesc.

Considerând că, mai întâi, trebuie examinat dacă teoria impreviziunii întemeiată pe clauza tacită *rebus sic stantibus*, potrivit căreia părțile sunt presupuse că au convenit ca să revie asupra contractului dacă ar surveni evenimente de așa natură care îngreiază efectuarea lui, și pe care dacă le-ar fi putut prevedea la data contractului, nu l'ar mai fi încheiat, își poate primi aplicarea în sistemul legiuirii noastre civile.

Considerând că, potrivit art. 969 c. civil, convențiunile legal făcute au putere de lege între părțile contractante și nu se pot revoca decât prin con-

simțământul mutual al părților sau din cauze autorizate de lege;

Considerând că a admite că atunci când una din părți întâmpină greutăți creiate de evenimente în executarea convențiunii, să poată cere a reveni asupra ei pe motiv că în momentul contractării nu a putut prevedea acele evenimente, ar fi a se eluda cu totul dispozițiile clare și categorice ale art. 969 c. civil care constituie garanția ce asigură îndeplinirea oricărei obligațiuni și fără de care nu s'ar mai putea contracta.

Considerând că, din faptul că art. 970 c. civil prevede că convențiunile trebuiesc executate cu bună credință și art. 977 arată că contractele trebuiesc interpretate cu bună credință, nu se poate trage existența teoriei impreviziunii, de oarece aceste texte de lege se ocupă tocmai de interpretarea și executarea convențiunilor în raport cu ceea ce părțile au stipulat în contract, cu ceea ce rezultă din termenii contractului și cu intenția ce se degajă din întreg cuprinsul lui, iar nu în raport cu evenimentele neprevăzute cari, dacă vin să împedice executarea unui contract, debitorul are protecția dispozițiilor din art. 1082, 1083 c. civil cari statuiază asupra efectelor obligațiilor, când e vorba de cazuri fortuite sau de forță majoră, după cum face și în materia locațiunii prin art. 1457 și 1458 c. civil.

Considerând că chiar dacă ar fi să se recunoască în dreptul nostru existența teoriei impreviziunii, încă debitorul nu poate ca sub scutul acestei teorii să ceară a fi apărat de plata la care s'a obligat, de oarece această teorie este isvorâtă dintr'un principiu de echitate, ca nu cumva din cauza unor evenimente neprevăzute, executarea unei obligațiuni să producă injustiția ca o parte să se îmbogățească pe nedrept în detrimentul celeilalte care se ruinează.

Or, această inechitate nu se produce în speța care formează obiectul acestui litigiu, unde debitorul este chemat a plăti cambia în moneda arătată în ransa.

Având în vedere că, într'adevăr, dacă la data plăței moneda țării este scăzută cu mult față de ceea ce valora în momentul încheerii convențiunii, această scădere este aceeași și pentru creditor, și dacă debitorul este păgubit fiind silit să acopere această diferență, tot astfel și creditorul ar fi păgubit în caz când ar trebui să sufere el diferența de curs; ori, față de aceste două interese, din care fatal unul trebuie să sufere, cumpăna dreptății trebuie să încline spre creditor, deoarece culpa se datorește faptului debitorului de a nu-și fi plătit creanța la data stipulată.

Că astfel fiind, firma părâtă nu poate nici invocând teoria impreviziunii, nici sub motive de echitate să se sustragă de a efectua plata în moneda indicată în cambie, așa cum îl obligă dispozițiile art. 315 și 41 c. com.

Având în vedere că pârâta, atât oral cât și prin concluziunile scrise, mai aduce în favoarea tezei ce susține și considerațiuni de ordin economic și național, arătând că s'ar putea ca moneda străină arătată în schimb să fie atât de rară și să se găsească cu atâta greutate, încât ar trebui procurată cu sume enorme de lei, ceea ce ar produce ruina comercianților români.

Având în vedere că aceste considerațiuni oricât interes ar avea din punctul de vedere al economiei naționale și oricâtă seriozitate ar prezenta, nu pot însă servi de bază unei hotărâri judecătorești, deoarece tribunalele cum și toate instanțele de judecată, pe baza principiului consacrat de art. 11 din codul civil, trebuie să aplice textele legii deopotrivă față de toți justițiabilii, fără considerațiuni de naționalitate, și ar fi tocmai a se atrage discreditul țării când pe asemenea considerații, străinii care contractează cu comercianții români, s'ar vedea lipsiți de sprijinul justiției, atunci când ar cere plata în moneda străină convenită cu debitorii lor români.

Că, pentru toate aceste motive, redactate de d-l judecător Siliu Rădulescu, tribunalul urmează a înlătura obiecțiunile făcute de firma pârâtă și a admite acțiunea firmei reclamante Golmundz Frères din Anvers.

Semnați: V. Perietzeanu-Buzeu, Siliu Rădulescu.

TRIBUNALUL IAȘI Secția I.

Audiența dela 11 Octombrie 1921

Președenția d-lui Eugen Petit, prim-președinte

Carol Lehrer cu Ministerul de Finance

LEGEA VĂMILOR.—TAXE.—DECIZIILE MINISTERULUI DE FINANCE, DIRECȚIA VĂMILOR.—ATACAREA LOR CU APEL LA TRIBUNAL.—NE PLATA TAXELOR DE CITAȚIUNI.—REFUZUL APELUL.—ART. 213 DIN LEGEA VĂMILOR.—

Art. 213 din legea vămilor declarând în mod categoric că cererea de apel în contra deciziilor Ministerului de Finance (direcția vămilor), va fi refuzată dacă odată cu prezentarea ei nu se va justifica și plata taxelor pentru citațiuni, urmează că dacă din eroare s'a primit un asemenea apel și i s'a dat curs punându-se pe rol, fără a se observa lipsa de plată a citațiilor, sancțiunea ce urmează a se aplica este *refuzul* apelului din oficiu de către Tribunal, fără a se mai da cuvântul părților, iar nu *respingerea* lui ca în cazul când apelul ar fi atins de vre un viciu de formă oare-care și când părțile au cuvântul ași pune concluziile lor.

No. 258—Refuzat apelul făcut de către Carol Lehrer în contra deciziilor No. 39872 și 39873 din 9 Iulie 1919, ale Ministerului de Finance, Direcția Vămilor.

Tribunalul,

Văzând că prin petițiunea înreg. la No. 18983 din 15 Decembrie 1919 Carol Lehrer declară că face apel în contra deciziilor No. 39872 și 39873 din 9 Iulie 1919, a Ministerului de Finance (direcția vămilor), prin care este condamnat la plata sumei de 91627 lei bani 20, taxele vamale pentru importul a 27351 kgr. zahăr.

Având în vedere că deoarece instanța este sezisată

prin această petițiune, pentru a examina validitatea de formă a introducerii apelului de față, urmează a avea în vedere dispozițiunile art. 213 din legea generală a vămilor din 1 Iulie 1905, oricare ar fi motivele de fond, de condamnare și formă în urmărire pe cari apelantul intenționează a și sprijini temeinicia apelului;

Văzând că art. 213 din legea vămilor declară în mod categoric că cererea de apel va fi refuzată dacă deodată cu prezentarea ei nu se va justifica plata taxelor pentru citațiuni.

Având deci în vedere că sancțiunea, în lipsa plății taxelor de citațiuni, este refuzarea primirii cererii de apel, deci nu respingerea apelului, de unde rezultă ca consecință că în cazul de față cererea de apel trebuie să fie refuzată din oficiu, fără a fi nevoie de a se asculta în prealabil concluziile părților, spre deosebire de cea ce s'ar întâmpla dacă apelul ar urma să fie respins pentru vre-un motiv de formă oarecare; că un apel ca să fie respins, chiar pentru motive de formă, trebuie mai întâi să fie primit, pe când în cazul de față apelul urmând a fi refuzat, nici nu poate fi considerat ca primit, situație care nu poate fi schimbată dacă apelul a fost primit din eroare.

Văzând că mandatarul apelantului susține că mandatarul său Carol Lehrer nu a fost citat pentru termenul de față; că însă procedura pentru acesta a fost îndeplinită cu procesul-verbal din 1 Octombrie 1921 al Portărelului Secției I-ia a acestui tribunal, atașat la dosar, că conform art. 111 pr. civ. nulitatea actelor de procedură urmează a fi invocată—sub pedeapsă de a nu mai fi ținută în seamă—inaintea oricărei alte apărări, dispoziție căreia mandatarul apelantului nu s'a conformat;

Că, pe lângă acestea, cum s'a spus, fiind vorba de o cauză de refuzare a unei cereri de apel, pentru motive fiscale ce trebuiau invocate din oficiu, această refuzare putea fi făcută atât la prezentarea apelului în camera de consiliu, cât și mai târziu în instanță, dacă apelul a fost primit din eroare, fără citarea părților și indiferent de concluziile lor; că mai mult încă, în cazul de față, procedura urmând a se îndeplini cu plata taxelor, întru cât apelantul nu a depus această taxă, el nu se poate plânge nici într'un caz de lipsa de a fi citat.

Având în vedere că, în fapt, apelul de față a fost prezentat la Tribunal în ziua de 15 Decembrie 1919, fără a se plăti taxele de citații; că la acest lucru apelantul fiind obligat în ședința precedentă dela 12 Septembrie 1921, prin jurnalul acestui Tribunal No. 5636, el totuși nu s'a conformat; că și de astă dată se caută obținerea unei noi amânări de străgănire ca și cele din precedent, datorită cărora, cu toate că conf. art. 213 al II din legea vămilor apelurile făcute după acest text urmează a se judeca cu caracter urgent în termen de 8 zile, afacerea de față a ajuns până astăzi ne judecată, deși apelul a fost introdus încă dela 15 Decembrie 1919.

Că deci cererea de apel făcută de către Carol Lehrer, prin petițiunea înreg. la No. 18983 din 15 Decembrie 1919, urmează, a fi refuzată, partea ne justificând plata taxelor pentru citați.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Prim Președinte E. Petit, refuză cererea de apel.

Semnați: Eugen Petit, Ștefan Culiianu.